

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مرحله‌ی آماده‌سازی فایل				
تکمیل مآخذ و ویرایش نهایی	ویرایش دوم	ذکر مآخذ	تصحیح و ویرایش اولیه	پیاده‌سازی

حضرت زهرا علیها السلام لیلۃ القدر عالم وجود

صلی الله علیک یا فاطمة الزهراء و صلی الله علیک یا فاطمة الزهراء
همه‌ی خلق یکسره از راه یافتن به معرفت حقیقت فاطمی محرومند. چنان‌که در احادیث آمده است، یکی از شؤون مسما شدن حضرت زهرا علیها السلام به اسم فاطمه، این است که خلق از معرفت آن حضرت، آن‌گونه که حق معرفت ایشان است، بریده شده‌اند.^۱ احدی از خلق به کنه معرفت این بانوی بزرگوار راه ندارد. به تعبیر دیگری که از امام صادق علیه السلام روایت شده است، حضرت فاطمه علیها السلام لیلۃ القدر عالم هستی است و هرکه به معرفت فاطمه علیها السلام راه برد، لیلۃ القدر را درک کرده است؛ «فَمَنْ عَرَفَ فَاطِمَةَ حَقَّ مَعْرِفَتِهَا فَقَدْ أَدْرَكَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ»^۲ همان‌طور که لیل تاریک و مخفی است، حقیقت فاطمی نیز در هستی، پنهان و ناشناخته است؛ همان‌طور که لیلۃ القدر در بین شب‌های سال، گم و نامعلوم است، قدر و عظمت فاطمه‌ی زهرا علیها السلام هم در عالم کثرت، ناشناخته و مجهول است. لذا امام صادق علیه السلام فرمودند: «فَمَنْ عَرَفَ فَاطِمَةَ حَقَّ مَعْرِفَتِهَا

۱. «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ اللَّيْلَةَ فَاطِمَةَ وَ الْقَدْرُ اللَّهُ فَمَنْ عَرَفَ فَاطِمَةَ حَقَّ مَعْرِفَتِهَا فَقَدْ أَدْرَكَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ وَ إِنَّمَا سُمِّيَتْ فَاطِمَةَ لِأَنَّ الْخَلْقَ

فَطَمُّوا عَنْ مَعْرِفَتِهَا» مجلسی، بحار الانوار، ج ۴۳، ص ۶۵.

۲. «إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ اللَّيْلَةَ فَاطِمَةَ وَ الْقَدْرُ اللَّهُ فَمَنْ عَرَفَ فَاطِمَةَ حَقَّ مَعْرِفَتِهَا فَقَدْ أَدْرَكَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ وَ إِنَّمَا سُمِّيَتْ فَاطِمَةَ لِأَنَّ الْخَلْقَ

فَطَمُّوا عَنْ مَعْرِفَتِهَا» مجلسی، بحار الانوار، ج ۴۳، ص ۶۵.

فَقَدْ أَدْرَكَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ» هرکس آن گونه که حق معرفت فاطمه علیها السلام است، ایشان را بشناسد، لیلۃ القدر را درک کرده است.

حال، لیلۃ القدر یعنی چه؟ اینکه حقیقت لیلۃ القدر چیست، خود بحث مفصّلی دارد. برای پی بردن به مقام حضرت زهرا علیها السلام اندکی در خود واژه‌ی لیلۃ القدر تأمل کنیم. امام صادق علیه السلام فرمودند: در لیلۃ القدر، منظور از لیلۃ، فاطمه علیها السلام و مقصود از قدر، الله است؛ یعنی فاطمه علیها السلام بی واسطه فیوضات را از حضرت حق دریافت می‌کند؛ مستقیماً به اسماء اعظم الهیه راه دارد و واسطه‌ی فیض بین خدای عظیم با خلق است؛ فاطمه‌ی زهرا علیها السلام انوار الهی را به این عالم منتقل می‌کند. لیلۃ القدر مقام انسان کامل است؛ و حقیقت فاطمه علیها السلام، به تمام معنا، حقیقت انسان کامل است؛ لذا امام صادق علیه السلام فرمودند: «وَ إِنَّمَا سُمِّيَتْ فَاطِمَةَ لِأَنَّ الْخَلْقَ فُطِمُوا عَنْ مَعْرِفَتِهَا»^۳: آن حضرت، فاطمه نامیده شد؛ زیرا خلق از معرفت ایشان بریده شده و محرومند. هرکس هرچه به گمان خود، بلند سخن گفته باشد، حتی هرچه به گمان دیگران، غلو و بلندپروازی کرده باشد، به گرد پای حقیقت فاطمی نرسیده است. اندیشه‌ی بشر برای همیشه از راه یافتن به حقیقت فاطمی محروم است. هرکس، از مُحَدِّث و متکلم و حکیم و عارف، در آینه‌ی کوچک ذهن و اندیشه یا دل خود، گوشه‌ای از انوار فاطمی را دیده و توصیف کرده است؛ اما حقیقت فاطمی عظیم‌تر از آن است که در آینه‌ی مخلوق بگنجد. لذا قدر او ناشناختنی است؛ همان‌طور که قبر او ناشناختنی است.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ

۳. مجلسی، بحار الانوار، ج ۴۳، ص ۶۵.